

Hoofdlijnennotitie

Delegatie van het busvervoer Almere 2028 e.v. aan B&W van Almere

Eind 2027 loopt de huidige delegatie aan Almere af en tegelijkertijd ook de openbaar vervoer (OV) concessie voor het stad- en streekvervoer in en rond Almere. Het huidige delegatiebesluit en de onderlinge samenwerking tussen gemeente Almere en provincie Flevoland rondom deze delegatie zijn geëvalueerd. De samenvatting (#3127229) hiervan is opgenomen in bijlage 1. Er kan worden geconcludeerd dat de delegatie goed heeft gefunctioneerd, dat een basis van vertrouwen essentieel en aanwezig is en dat er draagvlak is om tot een nieuwe delegatie te komen. Er is tevens geconcludeerd dat (beleidsmatige) detailafspraken niet goed passen in een delegatie. Vaak worden deze al snel door de tijd ingehaald. Zoals bijvoorbeeld de beperking dat gemeente Almere niet mag investeren in een busverbinding met Utrecht. De beleidsregels die van toepassing zijn betreffen dus vooral de overkoepelende beleidsuitgangspunten van de provincie.

1. Inhoudelijke en bestuurlijke beleidsregels

In het nieuwe delegatiebesluit zullen beleidsregels worden opgenomen en regels rondom informatieverstrekking en bestuurlijk overleg. Dit zodat het college van Gedeputeerde Staten (GS) van Flevoland voeling kunnen houden met de ontwikkelingen binnen Almere en met de manier waarop het college van burgemeester en wethouders (B&W) van de gemeente Almere de delegatie uitvoert.

- 1.1. B&W stemmen hun OV-beleid af op het OV- en mobiliteitsbeleid van de Provincie Flevoland, zoals op dit moment vastgelegd in het Programma Mobiliteit en Ruimte (januari 2022).
- 1.2. B&W gebruiken het Programma Mobiliteit en Ruimte als input bij de aanbesteding van het busvervoer en het beheer van de concessie.
- 1.3. In lijn met het [landelijk bestuursakkoord Zero Emissie](#) zal in de volgende concessie in Almere met ZE-materieel gereden gaan worden. Gemeente Almere verkent hoe die verduurzaming het beste gerealiseerd kan worden en wat de invloed is van de vraagstukken rond netcongestie voor deze ambitie. In de uitwerking van het delegatiebesluit zullen hiervoor passende afspraken worden gemaakt .
- 1.4. GS vertegenwoordigen B&W in landelijke en interprovinciale overleggen over het regionaal openbaar vervoer en kunnen daar afspraken maken die ook voor de gemeente bindend zijn. Wanneer dit aan de orde is, voert de provincie daarover vooraf overleg met de gemeente. Gemeente mag zich tijdens de delegatie als lid aanmelden bij het Samenwerkingsverband van decentrale ov-autoriteiten (DOVA). Provincie en gemeente zullen hun inbreng bij DOVA dan onderling afstemmen.
- 1.5. B&W behartigen met de uitvoering van het delegatiebesluit tevens de regionale-, en bovenregionale belangen van GS om de bereikbaarheid van Flevoland met overige landsdelen te borgen en te verbeteren.
- 1.6. Gemeente Almere betreft provincie Flevoland bij de jaarlijkse vervoerplancyclus wanneer het vervoerplan raakvlakken heeft met de regionale bereikbaarheid en/of de samenhang met de concessie IJssel-Vecht 2023-2035 en legt deze dan ter consultatie voor.
- 1.7. Provincie Flevoland beoordeelt de uitvoering door Almere in elk geval op de volgende punten:
 - a. afstemming op het OV- en mobiliteitsbeleid van de provincie;
 - b. blijvende gerichtheid op verbetering van de reismogelijkheden in de afstemming en integraliteit met andere concessies;
 - c. doelmatige en efficiënte inzet van middelen ten behoeve van de uitvoering van het delegatiebesluit.
- 1.8. De gemeente Almere verstrekt in elk geval jaarlijks inlichtingen over het functioneren van het busvervoer Almere en over het beheer van de concessie(s). Nadere afspraken komen in het delegatiebesluit. Daartoe vindt minimaal één keer per jaar bestuurlijk overleg plaats tussen de gemeente en de provincie. Vaste agendapunten zijn in elk geval:
 - A. het functioneren van het OV Almere: ontwikkeling reizigersaantallen, reizigerskilometers, sociale veiligheid, prestaties van de vervoerder;
 - B. de klanttevredenheid en het overleg met het ROCOVF;

- C. de financiën van het OV, waaronder de ontwikkeling van de reizigersopbrengsten;
- D. de ontwikkeling van het OV in relatie tot de ontwikkeling van de stad;
- E. verduurzaming van het OV.

1. Financiële kaders

- 2.1 Als uitgangspunt hanteren GS bij de start van de nieuwe delegatie als maximumbudget de voor 2024 aan gemeente Almere beschikbaar gestelde vergoeding (basis + uitbreiding). Voor de jaren 2025, 2026 en 2027 wordt dit maximum verhoogd met een toename van de vergoeding voor 2025, 2026 en 2027 om openbaar vervoer te realiseren binnen uitleglocaties. Zowel de basis- als de uitbreidingsvergoeding worden gedurende voornoemde periode geïndexeerd met de geldende percentages voor de loon- en prijscompensatie. Daarvoor hanteren GS een berekeningswijze van de indexatie die aan door de provincie gesubsidieerde instellingen wordt toegekend (en ook in de huidige delegatie wordt toegepast).
- 2.2 De middelen die GS jaarlijks aan B&W beschikbaar stellen in het kader van de delegatie vormen een vergoeding voor de bekostiging van een door B&W zelfstandig uit te oefenen taak. De bekostiging is daarmee een onderdeel van het delegatiebesluit. Er is geen sprake van subsidie.
- 2.3 B&W mag de middelen die GS jaarlijks beschikbaar stellen ter uitvoering van het delegatiebesluit, uitsluitend besteden aan de bekostiging van het stads- en streekvervoer (hierna busvervoer), namelijk aan datgene dat direct voortvloeit uit de verantwoordelijkheden die horen bij de rol en bevoegdheden van een concessieverlener zoals omschreven in de Wet Personenvervoer 2000 (WP2000). Hieronder vallen in elk geval het exploitatiebudget dat wordt uitgekeerd aan de vervoerder, de kosten voor het aanbesteden en beheren van de concessie en voor een beperkt deel voor investeringen in aanleg, ontwikkeling en onderhoud van de infrastructuur die noodzakelijk zijn voor het goed functioneren van het busvervoer (in de huidige delegatie mag ca 5% van de delegatievergoeding worden gebruikt voor het onderhoud van infrastructuur).
- 2.4 Voor de gehele periode van de delegatie geldt met ingang van 1 januari 2028 dat het jaarbudget wordt berekend door aan het budget van het voorgaande jaar de loon- en prijscompensatie toe te voegen (waarbij GS een indexatie hanteren volgens de berekeningswijze van de indexatie die aan gesubsidieerde instellingen wordt toegekend). Deze berekeningswijze wordt vastgelegd in het delegatiebesluit.
- 2.5 GS stellen jaarlijks aanvullend budget beschikbaar om openbaar vervoer te kunnen realiseren binnen uitleglocaties. In de huidige delegatie worden deze aanvullende middelen gedekt vanuit de algemene provinciale middelen en concurreren op deze manier niet met de ambities uit het programma Mobiliteit en Ruimte (reserve Mobiliteit). Aan PS zal worden voorgesteld deze werkwijze te continueren.
- 2.6 Voorafgaand aan het delegatiebesluit maken GS met B&W op overeenstemming gerichte procesafspraken over hoe de hoogte wordt bepaald van het aanvullend budget voor het openbaar vervoer binnen, van en naar uitleglocaties.
- 2.7 Als uitgangspunt voor de compensatie geldt dat er van compensatie sprake zal zijn wanneer het stedelijk gebied wordt uitgebreid door de aanleg van nieuwe stadsdelen, zoals de nu voorziene (door)ontwikkeling van Pampus en Nobelhorst/Oosterwold.

2. Geldende juridische kaders en overige bepalingen

De belangrijkste bepalingen die van toepassing zijn op delegatie, zijn art. 107 Provinciewet en afdeling 10.1.2 'Delegatie' van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

1. Algemene belangrijke bepalingen:

- Delegatie betekent overdracht van een bevoegdheid (art 10:13 Awb). Gedeputeerde Staten zijn het bevoegd gezag voor het regionaal openbaar vervoer. Met de aanvaarding van de delegatie, worden B&W niet alleen het bestuursorgaan dat de taak uitvoert, maar ook de instantie die de volledige verantwoordelijkheid draagt voor die taak. Vanaf dat moment zijn B&W verantwoordelijk voor de uitvoering van de taak. Daarom is het essentieel dat de gemeente (B&W en raad) de mogelijke financiële gevolgen en risico's kan overzien.
- Het ontwerpbesluit van GS behoeft instemming van B&W (art. 107, lid 1 Provinciewet).
- Het ontwerpbesluit behoeft instemming van provinciale staten van Flevoland en van de gemeenteraad van de gemeente Almere (art 107 lid 3 Provinciewet).

- Het bestuursorgaan kan de gedelegeerde bevoegdheid niet meer zelf uitoefenen (art 10:17 Awb).
- Besluit regelt ook de intrekking (art 107 lid 2 Provinciewet)
- Het bestuursorgaan kan het delegatiebesluit te allen tijde intrekken (art 10:18 Awb). In de praktijk zal gelet op de aard en omvang van de delegatie niet lichtvaardig worden overgegaan tot tussentijdse beëindiging van de delegatie. GS treden in overleg indien zij intrekking van de delegatie overwegen.

2. Inlichtingen en beleidsregels

- GS kunnen (aanvullende) beleidsregels geven (10:16 Awb).
- B&W verstrekken op verzoek van GS inlichtingen over de uitoefening van de gedelegeerde taak.
- De Provinciewet schrijft voor dat er geen aanvullend toezicht of voorschriften gegeven mogen worden (bijvoorbeeld als het gaat om inspectie van bussen of andere controles bij de vervoerder). De verschuiving van bevoegdheden bij de delegatie dient «neutraal» te zijn, in die zin dat de betrokken gemeente voor wat betreft de uitoefening van de desbetreffende taak in de plaats treedt van de provincie (art.107, lid 7 Provinciewet). GS kunnen op grond van 10:18 Awb de delegatie te allen tijde ongedaan maken. Deze bevoegdheid maakt het mogelijk dat GS, hoewel GS niet verantwoordelijk zijn voor de uitoefening van de gedelegeerde bevoegdheid, wel kunnen worden aangesproken op het laten voortbestaan van de delegatie. Dit betekent ook dat GS zich zullen laten informeren over de uitvoering van de delegatie door B&W.

3. Regelen hoe te handelen bij beëindiging van de delegatie

Zoals hierboven staat is het uitgangspunt dat GS te allen tijde een delegatie kunnen intrekken (10:18 Awb). Door het intrekkingbesluit wordt de wettelijke bevoegdheidsverdeling weer hersteld. In het delegatiebesluit zijn bepalingen opgenomen voor de beëindiging van de delegatie.

- Doel is geschillen te voorkomen door bij het aangaan van de delegatie goede afspraken te maken en daarmee ook de continuïteit van de taak te waarborgen.
- De afspraken zijn in het belang van gemeente- en provinciebestuur, reizigers en concessiehouder. Het waarborgen van de continuïteit van het openbaar vervoer in Almere staat daarbij centraal.
- Daarom zullen in het delegatiebesluit regels worden opgenomen over:
 - de overdracht van B&W aan GS van verplichtingen aan de concessiehouder;
 - hoe om te gaan met afwikkeling van financiën en lopende zaken;
 - het tijdens de overgangperiode voor kosten van de provincie gebruik kunnen maken van ambtenaren van Almere, om de provinciale organisatie goed te kunnen inrichten voor deze taak.
 - het ter beschikking krijgen van alle informatie m.b.t. de gedelegeerde taak (bijv. correspondentie met concessiehouder, interne rapportages, informatiesystemen, financiële informatie etc.).

Beëindiging van de delegatie kan op verschillende manieren gebeuren: tussentijds en bij het einde van de delegatieperiode.

4. De duur van de delegatie

4.1 De delegatie krijgt een duur van 15 jaar en zal in principe ingaan op 1 januari 2028.

Met een delegatie van 15 jaar krijgt gemeente Almere de ruimte om te bepalen wat de optimale duur van de volgende concessie is. Tot op heden is een concessieduur van 10 jaar het meest gebruikelijk, deze sluit ook aan bij de wettelijke termijnen (Wet Personenvervoer 2000 in combinatie met de Europese Verordening 1370/2007). Het is daarnaast een periode die goed is te overzien voor het maken van (financiële) afspraken en toetsen van politiek-bestuurlijk draagvlak.

Provincie en gemeente hebben gelet op de ontwikkelingen op het vlak van verduurzaming van het OV een marktconsultatie uitgezet en gevraagd of de vervoerders een voorkeur hebben voor een concessie van 10, 15 of 10+5 jaar. Uit de marktconsultatie blijkt een

duidelijke voorkeur voor een periode van 15 jaar omdat deze overeenstemt met de huidige economische levensduur van de voertuigen en laadinfrastructuur.

Gemeente Almere zal bij het bepalen van de duur van de concessie ook rekening houden met:

- de benodigde investeringen in de verduurzaming (bijv. laadinfrastructuur) en de rol van de gemeente en mogelijk de provincie hierin;
 - de verdeling van risico's tussen de concessiehouder en concessieverlener, bijvoorbeeld waar het gaat om reizigersopbrengsten.
- 4.2 Indien de aanbesteding van de concessie Almere (2028- e.v.) niet tijdig tot een definitieve en onherroepelijke gunning leidt, kunnen B&W de lopende concessies Stadsdienst Almere en Almere Streek (2017-2027) verlengen en zullen ook de afspraken omtrent de huidige delegatie moeten worden aangepast.
- 4.3 B&W kunnen bij GS verzoeken om verlenging van de delegatieperiode met maximaal 5 + 2 jaar, indien de concessieduur langer wordt dan 10 jaar of indien de aanbesteding van de opvolgende concessie Almere (na 2038 of 2040) niet tijdig tot een definitieve en onherroepelijke gunning leidt.

Bijlage 1: Samenvatting ambtelijke evaluatie Delegatie Almere en aandachtspunten nieuwe delegatie (#3127229)